

เคยได้ยินแต่ Copyright อย่างเดียว มาดูว่า Copyleft บ้าง

นำเสนอเมื่อ : 12 ส.ค. 2550

Copyleft

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

Copyleft (ก๊อปปีเลฟต์) หมายถึงกลุ่มของ **สัญญาอนุญาต** ของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้ง **ซอฟต์แวร์** เอกสาร เพลง ศิลปะ โดยอ้างอิงตาม **กฎหมายลิขสิทธิ์** เป็นแนวเปรียบเทียบ ในการจำกัดสิทธิในการคัดลอกงาน และเผยแพร่งาน โดยสัญญาอนุญาตกลุ่ม Copyleft มอบเสรีภาพให้ทุกคน สามารถคัดลอก ดัดแปลง ปรับปรุง และจำหน่ายงานได้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องยังคงรักษาเสรีภาพเดียวกันนี้ในงานที่ดัดแปลงแก้ไขมาจากงานนี้ โดยเขาใจกันว่า Copyleft คือสิ่งที่ตรงข้ามกับจุดประสงค์ดั้งเดิมของกฎหมายลิขสิทธิ์นั่นเอง

อาจจะมองได้ว่าลักษณะพิเศษของ copyleft คือ การที่เจ้าของลิขสิทธิ์ ยอมสละสิทธิบางอย่าง (ที่ได้รับการคุ้มครอง) ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์, แต่ไม่ทั้งหมด.

แทนที่เจ้าของลิขสิทธิ์จะปล่อยงานของเขาออกมาภายใต้ public domain โดยสมบูรณ์ (นั่นคือ ไม่สงวนลิขสิทธิ์ใดๆ), copyleft จะให้เจ้าของสามารถกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขทางด้านลิขสิทธิ์บางประการ สำหรับผู้ที่ต้องการเขามามีส่วนรวมในงานอันมีลิขสิทธิ์นี้, โดย ถ้าผู้นั้น ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้แล้ว จะถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์. เงื่อนไขเพื่อที่จะไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ภายใต้ copyleft นี้, ได้แก่, การที่ผู้ที่ใช้สอยผลงานจะต้องรักษาสิทธิภายใต้ copyleft นี้ไว้ดังเดิมอย่างถาวร. ด้วยเหตุนี้, สัญญาอนุญาต copyleft จึงถูกเรียกว่าเป็น **สัญญาอนุญาตต่างตอบแทน (reciprocal licenses)**.

สัญลักษณ์ของ Copyleft เป็นตัวอักษรซี (c) หันหลังกลับ โดยไม่ได้มีความหมายอะไรเป็นพิเศษนอกจากการตรงกันข้ามกับ Copyright (ลิขสิทธิ์)

เว็บไซต์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืนของไทย ใช้คำภาษาไทยสำหรับก๊อปปีเลฟต์ว่า "ลิขซ้าย"

ที่หน้าแรกเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน มีข้อความว่า "ลิขซ้าย 2548, 2549, 2550: สมเกียรติ ตั้งนโม"

ประวัติ

แนวคิดของ copyleft เริ่มจากการที่ **ริชาร์ด สตอลแมน** ได้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ **ตัวแปลคำสั่งภาษา Lisp (Lisp interpreter)** ขึ้นมา. แล้ว บริษัท ที่ชื่อว่า Symbolics ได้ร้องขอที่จะใช้งานตัวแปลคำสั่งนี้, สตอลแมน จึงได้ตกลงที่จะมอบงานชิ้นนี้ให้แก่ บริษัท ภายใต้ public domain คือ ไม่สงวนลิขสิทธิ์. ในเวลาต่อมา บริษัท Symbolics ได้แก้ไขปรับปรุงความสามารถของ ตัวแปลคำสั่งภาษา Lisp ให้ดีขึ้น, แต่เมื่อ สตอลแมน แสดงความต้องการที่จะเข้าถึงส่วนที่แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเหล่านั้น

ก็ได้รับการปฏิเสธจากบริษัท. ดังนั้นในปี 1984, สตอลแมน จึงได้เริ่มแผนการต่อต้านและกำจัด พฤติกรรมและวัฒนธรรม ของ การหวงแหนซอฟต์แวร์ไว้ ([proprietary software](#)) เหล่านี้, โดยเขาได้เรียกพฤติกรรมเหล่านี้ว่า [การกักตุนซอฟต์แวร์](#) ([en:software hoarding](#))[1].

เนื่องจาก สตอลแมน เห็นว่าในระยะสั้น มันคงจะเป็นไปไม่ได้ที่จะ กำหนด กฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันรวมถึงสิ่งที่เขามองว่าเป็นสิ่งผิดปกติ ใหญ่โตไปอย่างถาวร, เขาจึงเลือกที่จะใช้กลไกของกฎหมายที่มีอยู่มาเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุสิ่งที่เขาต้องการ; เขาได้สร้าง สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ ในแบบของเขาขึ้นมาเอง, โดยสัญญาอนุญาตที่เขาสร้างขึ้นมา และ ถือเป็น สัญญาอนุญาต แบบ copyleft ตัวแรก คือ Emacs General Public License[2]. ซึ่งต่อมา สัญญาอนุญาต นี้ก็ได้รับการพัฒนาปรับปรุง จนกระทั่งกลายเป็น [GNU General Public License \(GPL\)](#), ซึ่งเป็น สัญญาอนุญาต แบบ [ซอฟต์แวร์เสรี](#) ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอันหนึ่ง

ที่มา <http://th.wikipedia.org/wiki/Copyleft>
